

1857 20/4 21: 1. Beh. af F. t. L. om Fæstegodsets Overg. til Selveje og Brug af Huse paa Landet. 1858

Forældres og Bedsteforældres Tid, maaske i Aarhundreder, at de paagældende foretager saadanne Forbedringer, og derfor kan de ikke siges at have handlet uforsigtigt ved at foretage dette ganske almindelige. Men saa kommer det ualmindelige i Dyrtiden og den boligknappe Tid, vi har. — Den højtærede Landbrugsminister sagde, at hvis nogen havde gjort noget for at skaffe Tag over Hovedet til sine Arbejdere, har det været Landbruget. Her drejer det sig om Forhold ude omkring paa Herregaardene, og dér er det gaaet til paa den Maade, som Landbrugsministeren maaske ved, at man har overladt en Mand et Stykke Jord at bygge et Hus paa og har udleveret ham en Del Byggematerialer, Arbejdet har han selv maattet sørge for, og en Del af Materialerne har han selv maattet betale. Lejemaalet er saa tænkt fortsat, ikke alene saa længe Manden lever, men ogsaa saaledes, at hans Børn eventuelt kunde faa det, og Godsejerne har spekuleret meget i det Forhold, man har endogsaa været saa uspekuleret, at man har købt et Stykke ret værdiløs Jord i en Nabokommune og derved sikret sig Arbejdskraft, og naar Arbejderen saa ikke længere kunde udholde Arbejdet paa Gaarden, skulde han naturligvis have Hjælp af Kommunen, men saa var Godsejeren saa heldigt stillet, at det var Nabokommunen, der havde Manden at forsørge, saa at Godsejeren ikke fik Del i den Forsørgelsespligt, som han ellers vilde have haft, hvis Manden havde boet paa hans egen Gaard. Nu skulde vedkommende Godsejer saa have Lov til at forlange en større Husleje, end Aftalen har været hidtil, og det synes jeg, vi ikke ret godt kan være bekendt. Jeg hører af Landbrugsministeren, at dette henhører under Indenrigsministeriet, og jeg vil derfor gerne bede den højtærede Landbrugsminister tale med sin formodentlig gode Ven Indenrigsministeren om at tage lige saa venligt paa det her omhandlede Forhold, som han vilde have gjort.

Jepesen: Den højtærede Landbrugsminister udtalte, at der ingen Uoverensstemmelse var mellem ham og hans Partis Ordfører her i Salen ved Sagens sidste Behandling, da Ordføreren udtrykte sin

Opfattelse af Begrebet „fast Tjenesteforhold“, idet der som et nyt Moment forelaa de Kontrakter, der er oprettede paa Foranledning af Landarbejderforbundet. Jeg maa herimod hævde, at Ordførerens Udtalelser den Gang var møntede paa Begrebet „fast Tjenesteforhold“ i al Almindelighed. Men det er let at faa at vide, hvorledes Sagen forholder sig, idet den daværende Ordfører, det ærede 6te tingvalgte Medlem (Ole Hansen), er til Stede og saaledes kan udtale sin Mening om det Forhold.

Den højtærede Minister udtalte endelig, at det var en Fordel at overvinde sig selv. Det sete afhænger af Øjnene, der ser, men det forekommer mig dog ikke saa heldigt at skulle overvinde sig selv alt for tidt, i hvert Fald ser jeg for mit vedkommende paa Sagen paa den Maade.

Landbrugsministeren (Madsen-Mygdal): Det er beklageligt, at det ærede Medlem maa se saadan paa Sagen, men jeg haaber, at han, efterhaanden som Aarene gaar, dog vil lære, at det har sin Betydning at kunne overvinde sig selv. Det er muligt, at ogsaa det ærede Medlem kunde trænge til at overvinde sig selv.

Naar det ærede Medlem udtalte, at det, mit Partis Ordfører havde sigtet til med sin meget omtalte Udtalelse her i Tinget under Sagens Behandling for to Aar siden, var fast Tjenesteforhold i Almindelighed, kan det sikkert ikke være det ærede Medlems Mening, thi alle Medlemmer vedtog at sætte ind i Loven Udtrykket „fast Tjenesteforhold“, saa det kunde ikke være det, mit Partis Ordfører tænkte paa, naar han sagde, at noget saadant ikke kunde sættes ind i Loven. Dette maa være en Misforstaaelse. Det, der foreligger i denne Sag, er, at en hel Del løse Kontrakter bliver afløst af Kontrakter med et ganske andet Indhold og et saadant Indhold, at jeg maa finde — og det er kommet frem, siden Sagens sidste Behandling —, at hvis der ikke her foreligger et fast Tjenesteforhold, vil det være vanskeligt overhovedet at finde noget fast Tjenesteforhold. Jeg skal fastholde, at den Ordlyd, jeg har foreslaaet, vilde have givet et fast Grundlag. Der er maaske dem, der mener, at det havde været et endnu bedre